

INFORMACJE PODSTAWOWE

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 21 stycznia 1988 r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Dz. U. Nr 2, poz. 2 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 1988 r. w sprawie organizacji, trybu działania i zasad finansowania Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oraz komitetów ochrony pamięci walk i męczeństwa (Dz. U. Nr 22, poz. 154).

Zgodnie z art. 4 ww. ustawy organy właściwe w sprawach wydawania zezwoleń na wykonanie trwałych znaków i obiektów upamiętniających walki i męczeństwo (art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym), są obowiązane do zasięgnięcia opinii Rady OPWiM i jej rozpatrzenia przed wydaniem decyzji. Podjęcie uchwały bez uzyskania stosownej opinii, stanowi naruszenie prawa, wobec czego na mocy nadanych wojewodzie kompetencji nadzorczych nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego, może on stwierdzić nieważność takiej uchwały.

W celu wydania przez Komitet opinii w sprawie upamiętnienia miejsca pamięci narodowej należy skierować, z odpowiednim wyprzedzeniem, kompletny wniosek o zaopiniowanie upamiętnienia wraz z uzasadnieniem i wymaganymi załącznikami, na adres: Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Olsztynie, Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn.

Zaopiniowane przez członków Komitetu wnioski są następnie przekazywane do rozpatrzenia przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie, do której należy ostateczna ocena przedsięwzięcia. Rada OPWiM oraz wojewódzkie komitety pełnią przede wszystkim funkcję opiniodawczą, opiekuńczą oraz inspirującą wszelkie działania związane z upamiętnieniem historycznych osób, miejsc i wydarzeń z dziejów Narodu Polskiego. Działalność tych podmiotów łagodzi kontrowersje i społeczne konflikty nierzadko towarzyszące tego typu inicjatywom.

Organy samorządowe powinny czuwać nad powstającymi na ich terenie wszelkimi formami utrwalania pamięci o postaciach, wydarzeniach bądź miejscach związanych z historycznymi wydarzeniami, które na stulecia wpisują się w lokalny krajobraz. Stawianie pomników wiąże się z odpowiedzialnością artystyczną i historyczną, należy zatem dbać o ich wysoki poziom i przełamywać utarte schematy. Wskazane jest korzystanie ze wsparcia historyków, środowisk artystycznych, architektów krajobrazu itp. Takie działania ochronią przed potencjalnymi błędami merytorycznymi i faktograficznymi oraz podniosą estetykę miejsc pamięci narodowej na terenie województwa. Niedozwolone jest realizowanie całości przedsięwzięcia przed wydaniem przez Radę OPWiM ostatecznej opinii, która może wносить istotne zmiany do projektu upamiętnienia i treści napisu.